

Act on Liability for Wrongful Act of Officials B.E. 2539

Chardsumon Prutipinyo*

**Department of Public Health Administration, Faculty of Public Health, Mahidol University*

email: chardsumon.pru@mahidol.ac.th

Interesting Laws

OPEN ACCESS

Citation: Prutipinyo, C. (2025). The Act on Tort Liability of Officials B.E. 2539. *Public Health Policy and Laws Journal*, 11(1), 197-205. retrieved from https://so05.tci-thaijo.org/index.php/journal_law/article/view/278262

Abstract

The Liability for wrongful act of officials can be classified into three scenarios when disputes are brought before the Administrative Court: 1) Tort cases resulting from government officials exercising their powers under the law. 2) Tort cases caused by the issuance of unlawful regulations, administrative orders, or other directives. If such orders cause harm, the affected party can file a lawsuit with the Administrative Court. 3) Tort cases resulting from neglecting duties required by law, or performing them with excessive delay, causing damage to others. For example, in environmental cases, the court will determine whether officials failed to conduct an environmental impact assessment (EIA), or neglected to inspect pollution caused by a project. If negligence is found, the plaintiff may receive compensation. Statute of limitations for filing a lawsuit: The affected party must file within 1 year from the time they became aware of the cause of action, but not more than 10 years from when the violation occurred.

In cases where officials' actions are not part of their official duties, or if the tort is personal, the official is personally liable. The government agency is not liable for personal torts unrelated to official duties, or the exercise of administrative power. In such cases, the injured party must file a lawsuit with the court of justice within 1 year from the time the violation occurred and knew of the responsible party, or not more than 10 years from the time of violation.

Keywords: Act on Liability for Wrongful Act of Officials; Government agency

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

จักรสมน พดพิภิญโญ*

*ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

email: chardsumon.pru@mahidol.ac.th

กฎหมายที่น่าสนใจ

บทคัดย่อ

ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีพิพาทที่นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง มี 3 กรณี; 1) กรณีละเมิดที่เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจตามกฎหมาย 2) กรณีละเมิดที่เกิดจากการออกกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น ซึ่งการออกกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่นที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และหากก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลใด ก็เป็นการกระทำละเมิดได้และผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ 3) กรณีละเมิดอันจากการละเลยหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ล่าช้าเกินสมควร ทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย ตัวอย่าง คดีทางสิ่งแวดล้อม ศาลจะพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานมีความประมาทในการอนุมัติโครงการหรือไม่ เช่น การละเลยการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) หรือการละเลยการตรวจสอบมลพิษที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการ หากศาลเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความประมาทหรือทำผิดหน้าที่จนทำให้เกิดความเสียหาย ผู้ฟ้องสามารถได้รับการชดเชยตามกฎหมาย อายุความการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ผู้ได้รับผลกระทบต้องฟ้องคดี ภายใน 1 ปี นับแต่รู้หรือควรรู้เหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกิน 10 ปี นับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี

กรณีการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ซึ่งมิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ หรือที่ถือได้ว่าเป็นการกระทำละเมิดในทางส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเอง ซึ่งก็คือ กรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว หน่วยงานของรัฐไม่ต้องรับผิดชอบเพื่อละเมิดที่เกิดขึ้นนั้น ซึ่งถือเป็นการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีได้เกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ปกครอง หรือละเมิดที่เกิดจากการออกกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือ คำสั่งอื่น หรือละเมิดนั้นมิได้เกิดจากการละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายล่าช้าเกินสมควร ผู้ได้รับผลกระทบสามารถฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมต้องฟ้องคดีภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อพ้น 10 ปี นับแต่วันกระทำละเมิด

คำสำคัญ: กฎหมายความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่; หน่วยงานรัฐ

1. บทนำ

พระราชบัญญัติความรับผิดละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 หรือที่มักเรียกว่า "กฎหมายความรับผิดละเมิดของเจ้าหน้าที่" เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อกำหนดความรับผิดของเจ้าหน้าที่รัฐเมื่อทำการละเมิดหน้าที่ หรือกระทำการที่ผิดพลาดทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ซึ่งความรับผิดนี้อาจจะเป็นทั้งทางอาญาและทางแพ่ง การใช้กฎหมายนี้จะทำให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายสามารถเรียกร้องค่าเสียหายจากเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง

กฎหมายฉบับนี้มีได้กำหนดนิยามความหมายของการกระทำละเมิดไว้ ดังนั้น ในกรณีที่มีการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐและการกระทำนั้นก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายจะถือว่าเป็นการกระทำละเมิดหรือไม่ จึงต้องพิจารณาองค์ประกอบความรับผิดเพื่อการละเมิดตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คือ “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับความรับผิดของเจ้าหน้าที่รัฐเมื่อกระทำการละเมิดกฎหมาย หรือทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจะต้องมีการชดเชยค่าเสียหายตามที่กำหนดในกฎหมาย เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 คือ เพื่อสร้างหลักความรับผิดของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปอย่างเป็นเหตุเป็นผล (reasonable) กล่าวคือ ภาระหน้าที่เงินเดือน และความรับผิดของเจ้าหน้าที่นั้น รัฐต้องกำหนดให้ได้สัดส่วนกันอันจะสร้างความเป็นธรรมให้แก่เจ้าหน้าที่และเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของรัฐ พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักการใหม่เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดแตกต่างไปจากที่บัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมาย

แพ่งและพาณิชย์ หากการละเมิดนั้นเจ้าหน้าที่ได้กระทำให้ขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่

การละเมิดตามหลักเกณฑ์นี้เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นหน่วยงานของรัฐจะรับภาระชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ได้รับความเสียหายไปก่อน แต่หน่วยงานของรัฐจะมีสิทธิไล่เบี้ยเอาจากเจ้าหน้าที่หรือไม่ และเพียงใด จำต้องพิจารณาว่าละเมิดนั้น ได้เกิดขึ้นจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นหรือไม่ และแม้ว่าจะมีสิทธิไล่เบี้ยเอาจากเจ้าหน้าที่ก็อาจจะไล่เบี้ยได้ไม่เต็มจำนวน และในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน ก็จะใช้หลักกฎหมายเรื่องลูกหนี้ร่วมตามกฎหมายแพ่งมาใช้บังคับไม่ได้

สำหรับในกรณีที่การละเมิดมิได้เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดอันเนื่องมาจากการละเมิดยังเป็นไปตามที่บัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2. สาระสำคัญของพระราชบัญญัติความรับผิดละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เจ้าหน้าที่รัฐมีความรับผิดชอบในการกระทำที่เป็นการละเมิดหรือประมาทในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ และการละเมิดนั้นทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

1. ข้อกำหนดเรื่องความรับผิดของเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่รัฐต้องรับผิดหากการกระทำของตนเองในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ทำให้บุคคลภายนอกได้รับความเสียหาย โดยไม่ต้องมีเจตนา

2. การชดเชยค่าเสียหาย บุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่สามารถเรียกร้องค่าเสียหายจากรัฐผ่านการพิจารณาของศาลปกครอง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ข้อยกเว้นจากการรับผิด เจ้าหน้าที่อาจได้รับการยกเว้นจากความรับผิดในกรณีที่การกระทำนั้นเกิดขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย เช่น ภายใต้สถานการณ์ที่จำเป็นต้องใช้กำลังหรือการกระทำที่เป็นไปตามกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.1 ลักษณะของคดีละเมิดที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง

ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 เป็นหลัก มาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ได้กำหนดลักษณะของข้อพิพาทเป็นความรับผิดละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้มีองค์ประกอบ 2 ประการ ได้แก่ 1) เป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด 2) ความรับผิดทางละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ต้องมีเหตุมาจากการกระทำที่เป็นการใช้อำนาจฝ่ายเดียวไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่น ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) หรือเป็นความรับผิดทางละเมิดที่มีเหตุมาจากการกระทำที่เป็นการใช้อำนาจตามหลักกฎหมายว่าด้วยละเมิดที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งบัญญัติว่า "ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่น โดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น" ซึ่งแยกองค์ประกอบได้ดังนี้

(1) มีการกระทำ หมายถึง การเคลื่อนไหวร่างกายโดยรู้สำนึกในการเคลื่อนไหวนั้น และอยู่ในบังคับของจิตใจผู้กระทำ และรวมถึงการงดเว้นการกระทำที่ตนมีหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องกระทำ และการงดเว้นนั้นเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายขึ้น

(2) โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ

- โดยจงใจ หมายถึง รู้สำนึกถึงผลหรือความเสียหายจากการกระทำของตน

- โดยประมาทเลินเล่อ หมายถึง เป็นการกระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจำต้องมี โดยต้องเปรียบเทียบกับบุคคลที่ต้องมีความระมัดระวังตามพฤติการณ์ และตามฐานะในสังคมเช่นเดียวกับผู้กระทำ ความเสียหาย

(3) โดยผิดกฎหมาย เป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือไม่สิทธิหรือโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (unlawful) และรวมถึงการใช้อำนาจที่มีอยู่เกินส่วนหรือใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อกันแก่งัดผู้อื่น

(4) เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น

- ความเสียหายนั้นจะเป็นความเสียหายที่เกิดแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ แต่ต้องเป็นความเสียหายที่แน่นอนไม่ว่าจะเกิดขึ้นแล้วในปัจจุบันหรือจะเกิดขึ้นในอนาคตก็จะต้องเป็นความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

- ความเสียหายจะต้องเกิดจากผลโดยตรงของผู้กระทำด้วย

2.2 การปฏิบัติหน้าที่โดยเจ้าหน้าที่

การกระทำละเมิดตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ต้องเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งการพิจารณาว่าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ มีองค์ประกอบ 2 ประการดังนี้

(1) กระทำการในฐานะเจ้าหน้าที่ มาตรา 4 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 นิยาม "เจ้าหน้าที่" หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือ ฐานะอื่นใด ซึ่งมีความหมายโดยสรุปว่า บุคคลทุกประเภทที่ทำงานให้กับหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว กรรมการ หรือบุคคลที่กฎหมายกำหนดให้เป็นเจ้าหน้าที่ เช่น บุคคลที่ต้องช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายต่าง ๆ เป็นต้น

เจ้าหน้าที่ตามบทบัญญัตินี้ และเจ้าหน้าที่นี้ได้กระทำการตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ นอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายแล้ว การกระทำในทางธุรการทั่วไป อาจจะไม่มีความหมายกำหนดให้อำนาจไว้เป็นการชัดเจน แต่หน้าที่ดังกล่าวก็อาจเกิดจากระเบียบหรือข้อบังคับหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่ชอบด้วยกฎหมายก็ได้

การกระทำหรือละเว้นการกระทำในหน้าที่ดังกล่าว มาข้างต้น หากเกิดความเสียหายก็เป็นการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น นายอำเภอขับรถราชการเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ระหว่างทางเกิดอุบัติเหตุทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย หรือเป็นเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ดูแลรักษาให้ทรัพย์สินของทางราชการปลอดภัยไม่ดูแลรักษาให้ดี เป็นเหตุให้ทรัพย์สินดังกล่าวสูญหายหรือเสียหาย หรือผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ดูแลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ไม่ดูแลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามหน้าที่ตามระเบียบเป็นเหตุให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุจริตยักยอกเงินของหน่วยงาน พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่

(2) เจ้าหน้าที่นั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ นอกจากผู้กระทำละเมิดจะต้องอยู่ในฐานะเจ้าหน้าที่แล้วผู้นั้นจำเป็นต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐตามที่มาตรา 4 วรรคสาม ให้ความหมายไว้ว่า "หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ต้องขึ้นกับพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย"

2.3 ความรับผิดเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่

เมื่อเกิดความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่เยียวยาความเสียหายจากการกระทำละเมิดนั้นต่อบุคคลภายนอกตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 บัญญัติไว้ ซึ่งตามหลักเกณฑ์นี้ผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวชดเชยได้ 2 วิธี คือ

2.3.1 โดยฟ้องคดีต่อศาล

มาตรา 5 บัญญัติว่า "หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้"

ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใด ให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบกรณีหนึ่ง"

ถ้าผู้เสียหายเห็นว่า การกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้เสียหายสามารถฟ้องต่อศาลให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่นั้นสังกัดเป็นผู้รับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่เกิดขึ้นได้ ในกรณีนี้จะฟ้องให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเป็นส่วนตัวไม่ได้ เช่น เจ้าหน้าที่ของกรมชลประทาน มิได้แจ้งให้ประชาชนที่อยู่ใต้เขื่อนทราบล่วงหน้าว่าจะทำการระบายน้ำอย่างมากออกจากเขื่อนและได้ระบายน้ำออกมาก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นเข้ารื้อถอนอาคารของเอกชนโดยความสำคัญผิดตามตัวอย่างนี้ ผู้เสียหายจะต้องฟ้องให้หน่วยงานของรัฐต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทน

แต่ถ้าการละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้เสียหายต้องฟ้องเจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดโดยตรง จะฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบไม่ได้ (มาตรา 6) เช่น เจ้าพนักงานตำรวจก่อเหตุวิวาทกับผู้เสียหาย และทำร้ายผู้เสียหายจนได้รับบาดเจ็บ โดยมีข้อเท็จจริง พิสูจน์ได้ว่า แม้การกระทำดังกล่าวจะอยู่ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ แต่มูลเหตุในการกระทำละเมิดเป็นเรื่องส่วนตัว เจ้าพนักงานตำรวจผู้นั้นต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดเป็นการส่วนตัว

เมื่อผู้เสียหายจากการกระทำละเมิดได้นำคดีฟ้องร้องต่อศาล ไม่ว่าจะฟ้องให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบในการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ หรือฟ้องเจ้าหน้าที่โดยตรง เนื่องจากเห็นว่าเป็นการกระทำละเมิดที่มิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ แต่ในระหว่างการพิจารณาหน่วยงานของรัฐที่ถูกฟ้องหรือเจ้าหน้าที่ที่ถูกฟ้องเห็นว่า การกระทำละเมิดดังกล่าวเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐอาจจะต้องรับผิดชอบหรือต้องร่วมรับผิดชอบด้วย บุคคลดังกล่าวอาจร้องขอต่อศาลให้เรียกเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ แล้วแต่กรณี เข้าเป็นคู่ความในการดำเนินคดีนี้

ในกรณีที่มีได้มีการเรียกผู้ที่ต้องรับผิดชอบเข้ามาในคดี และศาลพิพากษายกฟ้อง เพราะเหตุที่ผู้ถูกฟ้องมิใช่ผู้ต้อง

รับผิดชอบ ในกรณีเช่นนี้ มาตรา 7 ให้ขยายอายุความฟ้องคดีใหม่ออกไปได้ถึงหกเดือนนับแต่วันที่คำพิพากษาคดีเดิมนั้นถึงที่สุด

2.3.2 โดยขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

มาตรา 11 มีหลักการสรุปได้ว่า กรณีที่ผู้เสียหายถูกกระทำละเมิดจากเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ นอกจากสิทธิที่ผู้เสียหายจะนำคดีฟ้องร้องต่อศาลแล้ว ผู้เสียหายอาจใช้สิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้โดยตรง เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับเรื่องแล้วจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการดังนี้

(1) ออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอ เพื่อเป็นหลักฐานว่าผู้เสียหายได้ยื่นคำขอวันและปีใด

(2) หน่วยงานของรัฐจะต้องรีบดำเนินการพิจารณาคำขอของผู้เสียหายโดยเร็ว ซึ่งขั้นตอนและวิธีการพิจารณาคำขอของผู้เสียหายนั้น เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยหน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาทุกชั้นตอนให้แล้วเสร็จอย่างช้าภายใน 180 วัน นับแต่รับคำขอจากผู้เสียหาย แต่ถ้าไม่อาจพิจารณาให้เสร็จตามเวลาดังกล่าว หน่วยงานของรัฐอาจขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีกได้ แต่รัฐมนตรีจะขยายให้ได้ไม่เกิน 180 วัน

(3) ออกคำสั่งแจ้งผลการพิจารณา เมื่อหน่วยงานของรัฐที่ได้รับคำขอได้ดำเนินการพิจารณาคำขอตามหลักเกณฑ์ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ แล้วต้องจัดทำคำสั่งแจ้งให้ผู้เสียหายที่มีคำขอทราบ ซึ่งคำสั่งแจ้งผลการพิจารณาดังกล่าวต้องปฏิบัติตามแบบการจัดทำคำสั่งในทางปกครอง

(4) กรณีที่ผู้เสียหายไม่พอใจในผลการพิจารณา ผู้เสียหายสามารถนำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาล ซึ่งจะเป็นศาลปกครองหรือศาลยุติธรรมย่อมเป็นไปตามมาตรา 106 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

2.4 ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

กรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อหน่วยงานของรัฐ จะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัดอยู่หรือหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น หรือไปกระทำความผิดต่อบุคคลภายนอกและหน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไปแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดจะต้องรับผิดชอบในมูลละเมิดหรือไม่เพียงใด เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

2.4.1 กระทำความผิดนอกเหนือการปฏิบัติหน้าที่

กรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อหน่วยงานของรัฐ ซึ่งไม่ใช่การกระทำให้ในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น เจตนาทุจริต ยักยอกทรัพย์สินของทางราชการ หรือเอารถของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวระหว่างนั้นเกิดอุบัติเหตุเป็นเหตุให้รถยนต์เสียหาย หรือกระทำการใดๆ ให้ทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐเสียหาย อันไม่ได้เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่จะต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เช่นเดียวกับเอกชนกระทำความผิด

2.4.2 กระทำความผิดในการปฏิบัติหน้าที่

กรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำความผิดในการปฏิบัติหน้าที่ต่อบุคคลภายนอก และหน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอกไปแล้ว หน่วยงานของรัฐจะมีสิทธิไล่เบี้ยหรือเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ เฉพาะกรณีที่การกระทำละเมิดนั้น "การกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง" (มาตรา 8 วรรคหนึ่ง)

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำความผิดในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ สิทธิไล่เบี้ยของหน่วยงานของรัฐเอากับเจ้าหน้าที่ของตนก็เป็นเช่นเดียวกันกับกรณีเจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อบุคคลภายนอกตามที่กล่าวมาข้างต้น (มาตรา 10 วรรคหนึ่ง)

2.4.3 จำนวนค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกจากเจ้าหน้าที่ เมื่อหน่วยงานของรัฐมีสิทธิไล่เบี้ย (มาตรา 8 วรรคหนึ่ง) หรือมีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทน (ตามมาตรา 10 วรรคหนึ่ง) แล้ว ก็มีได้หมายความว่า หน่วยงานของรัฐจะมีสิทธิได้รับเงินคืนเต็มจำนวนความเสียหาย เพราะการกำหนดจำนวนเงินหรือความรับผิดชอบนั้น

มาตรา 8 วรรคสอง และวรรคสามบัญญัติไว้ว่า สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์ โดยมีต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้ ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม หรือหากเห็นว่าความเสียหายดังกล่าวหน่วยงานของรัฐมีส่วนบกพร่องอยู่ด้วย ให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบดังกล่าวออกด้วย เช่น รถที่เจ้าหน้าที่นำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสม และมีการแจ้งซ่อมหลายครั้งแล้วแต่หน่วยงานของรัฐไม่มีงบประมาณจัดซ่อม ต่อมาเกิดอุบัติเหตุขึ้นเนื่องจากการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าหน้าที่ ซึ่งถ้าหากรถยนต์ดังกล่าวอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ความเสียหายที่เกิดขึ้นคงไม่เสียหายร้ายแรงดังที่เกิดขึ้น ความเสียหายที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดจะต้องรับผิดชอบนั้น หน่วยงานของรัฐที่เสียหายจะต้องกำหนดโดยนำความบกพร่องของตนมาหักออกจากความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ด้วย

2.4.4 มูลละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน

มาตรา 8 วรรคสี่ บัญญัติว่า "ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคนมิให้นับหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น" บทบัญญัตินี้เป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นหลักการที่ไม่สมเหตุสมผล เพราะอาจเกิดกรณีที่เจ้าหน้าที่บางคนจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนสูงเกินกว่าส่วนของการกระทำของตนได้ เช่น ในกรณีที่ไม่สามารถเรียกให้เจ้าหน้าที่คนหนึ่งคนใดรับผิดชอบได้ ภาระการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนก็จะตกอยู่กับเจ้าหน้าที่ที่เหลือ ดังนั้น พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 จึงได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายพิจารณากำหนดแบ่งความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่แต่ละคน ว่าแต่ละคนควรจะต้องรับผิดชอบใช้เป็นเงินเท่าใด เมื่อเจ้าหน้าที่คนใดได้ชดใช้ส่วนของตนไปแล้วก็พ้น

ความรับผิดชอบสำหรับหลักเกณฑ์การพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดนั้น กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ พฤติกรรมเป็นการจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ และหากต้องรับผิดชอบจะรับผิดชอบเป็นจำนวนเงินเท่าใด หรือหากต้องรับผิดชอบในมูลละเมิดหลายคนนั้น เจ้าหน้าที่แต่ละคนนั้นมีส่วนในความรับผิดชอบเท่าใด หลักเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้ได้กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

2.5 อายุความ

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 บัญญัติอายุความ ในการไล่เบี้ยและใช้สิทธิฟ้องร้องต่อศาลไว้ในมาตรา 9 และมาตรา 10 เป็นการเฉพาะแตกต่างจากอายุความทั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนี้

2.5.1 อายุความไล่เบี้ย

มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 บัญญัติอายุความในการใช้สิทธิไล่เบี้ยไว้ว่า "ถ้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตน ให้มีกำหนดอายุความหนึ่งปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย" ซึ่งอาจจำแนกผู้ใช้สิทธิในการไล่เบี้ยได้ 2 ประการ ดังนี้

(1) เจ้าหน้าที่ใช้สิทธิไล่เบี้ย

เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยการกระทำละเมิดไม่ได้เกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง แต่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดได้ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายไป เจ้าหน้าที่ดังกล่าวก็ชอบที่จะได้รับชดใช้เงินจำนวนดังกล่าวคืนจากหน่วยงานของรัฐและหากเจ้าหน้าที่จะใช้สิทธิเรียกเงินจำนวนดังกล่าวคืนจากหน่วยงานของรัฐก็ต้อง

ดำเนินการภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ได้ขอใช้ให้แก่ผู้เสียหาย (มาตรา 9)

(2) หน่วยงานของรัฐใช้สิทธิไต่เบี่ย

เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ขอใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่แก่ผู้เสียหายไปแล้ว และปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ดังกล่าวกระทำละเมิด โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และได้กำหนดจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชอบตามมาตรา 8 แล้ว หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ขอใช้เงินคืนได้โดยมีอายุความหนึ่งปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้ขอใช้ให้แก่ผู้เสียหาย

2.5.2 อายุความเรียกร้องของหน่วยงานของรัฐต่อเจ้าหน้าที่

มาตรา 10 บัญญัติอายุความในกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาล เรียกให้เจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่ว่าการกระทำละเมิดดังกล่าวเจ้าหน้าที่กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่หรือนอกการปฏิบัติหน้าที่ก็ตาม โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

(1) อายุความ 2 ปี

กรณีเกิดความเสียหายขึ้นและหน่วยงานของรัฐได้ตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริงและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้พิจารณารายงานของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงแล้วได้วินิจฉัยว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นมีเจ้าหน้าที่รายหนึ่งหรือหลายรายจะต้องรับผิดชอบ กรณีนี้ก็ถือว่าในวันดังกล่าว เป็นวันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการกระทำละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะต้องขอใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งสิทธิของหน่วยงานของรัฐจะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดที่มีกำหนดสองปี จะเริ่มเดินสาเหตุที่กฎหมายได้กำหนดอายุความไว้นานกว่าอายุความละเมิดทั่วไปก็เนื่องจากหลังจากหน่วยงานของรัฐมีคำวินิจฉัยแล้ว

หน่วยงานของรัฐจะต้องรายงานกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาและมีความเห็นก่อนหน่วยงานของรัฐจะดำเนินการเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดขอใช้หนี้ที่ไม่ได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงต้องกำหนดอายุความให้ยาวกว่าอายุความละเมิดทั่วไป

(2) อายุความ 1 ปี

ถ้ากรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้วินิจฉัยว่าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ว่า เจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรับผิดชอบเนื่องจากไม่เป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง แต่ต่อมาได้รายงานไปยังกระทรวงการคลังและกระทรวงการคลังกลับเห็นว่า เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะต้องรับผิดชอบใช้ ค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายที่เกิดขึ้น อายุความที่หน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิฟ้องต่อศาลเรียกให้เจ้าหน้าที่ขอใช้ค่าสินไหมทดแทนจะมีเพียงหนึ่งปี

กระบวนการพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในศาลปกครอง

การพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ในศาลปกครองเป็นกระบวนการที่ใช้ในการตัดสินกรณีที่เจ้าหน้าที่รัฐได้กระทำการละเมิดหน้าที่หรือประมาทจนทำให้บุคคลภายนอกได้รับความเสียหาย โดยที่ผู้เสียหายสามารถยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

3. มาตรการบังคับทางปกครอง

มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เป็นกฎหมายที่ให้สิทธิของหน่วยงานของรัฐนำคดีมาฟ้องต่อศาลโดยตรงโดยไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

เนื่องจากในปัจจุบันเพื่อลดข้อขัดข้องของหน่วยงานที่ต้องการใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด ศาลปกครองจึงไม่ตัดสิทธิการฟ้องคดีปกครองในประเด็นการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองย่อมมีผลในทางกฎหมาย และมีสำนักบังคับคดีปกครองที่ალสามารถออกคำสั่งแต่งตั้งพนักงานคดีปกครองเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดี และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้เช่นเดียวกับศาลยุติธรรมแต่งตั้งนิติกร กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการยึดอายัด และ

ขายทอดตลาดอย่างชัดเจน หน่วยงานของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะให้อำนาจบังคับทางปกครองบังคับเอกชนผู้ทำละเมิดต่ออำนาจหน้าที่ และไม่มีกฎหมายเฉพาะให้อำนาจบังคับทางปกครองใช้เอกสิทธิ์ทางศาลยื่นฟ้องคดีเพื่อขอให้ศาลมีคำบังคับในเรื่องมาตรการบังคับทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดให้ชำระค่าสินไหมทดแทนคืนแก่หน่วยงานตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐสามารถเลือกใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 หากหน่วยงานของรัฐต้องการให้มีการบังคับทางปกครองที่รวดเร็ว ลดขั้นตอนในการนำคดีขึ้นสู่ศาลที่ต้องดำเนินการพิจารณาคดีตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ที่ต้องมีการจัดทำคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การและคำให้การเพิ่มเติม ตามระบบไต่สวนของศาลปกครอง หน่วยงานของรัฐสามารถเลือกใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ได้เอง

แม้ว่าหน่วยงานของรัฐสามารถเลือกใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ได้เอง แต่หากเป็นกรณีพิพาทที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและเมื่อเกิดการกระทำละเมิดขึ้น เกิดความเสียหายต่องบประมาณแผ่นดินจำนวนมาก หากหน่วยงานของรัฐออกคำสั่งทางปกครองแล้วไม่สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้เองตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ผู้บริหารประเทศในขณะนั้นอาจใช้อำนาจในการใช้กฎหมายพิเศษในการออกคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ยึดอายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิด

โดยทั่วไป หน่วยงานของรัฐต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองก่อนที่จะใช้สิทธิทางศาล เพื่อให้การบังคับใช้มาตรการบังคับทางปกครองที่เป็นหลักทั่วไป หน่วยงานของรัฐหรือฝ่ายปกครองต้องดำเนินการด้วยอำนาจของฝ่าย

บริหารที่จะบังคับให้เจ้าหน้าที่ชำระหนี้ตามขั้นตอนที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ และเมื่อนำคดีขึ้นสู่ศาลซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการ ผู้ใช้อำนาจบริหารต้องมีเหตุผลและหลักฐานที่แสดงให้ศาลเห็นว่าได้ใช้อำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติไว้แล้วอย่างไร และเกิดข้อขัดข้องในขั้นตอนใด เพื่อจะอธิบายต่อสังคมได้ว่าฝ่ายปกครองไม่ได้ใช้อำนาจศาลเพื่อประโยชน์ของฝ่ายปกครอง ทั้งที่มีอำนาจที่จะใช้ได้ตามกฎหมาย และลดปัญหาที่ศาลปกครอง

4. ตัวอย่างคดีทางปกครองที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

คดีที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติความรับผิดละเมิดของเจ้าหน้าที่ มักจะเป็นคดีที่ผู้ฟ้องร้องได้ยื่นฟ้องในศาลปกครองเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ เช่น

คดีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น กรณีที่หน่วยงานรัฐอนุญาตให้มีการก่อสร้างหรือดำเนินกิจกรรมที่ทำลายสิ่งแวดล้อมโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน

กรณี คดีที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้มีการก่อสร้างโรงงานในพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

รายละเอียด: หากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการอนุญาตการก่อสร้างโรงงานหรือโครงการต่างๆ โดยไม่พิจารณาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การปล่อยมลพิษสู่ชุมชน ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศหรือน้ำจนส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ การละเลยในขั้นตอนการพิจารณาสิ่งแวดล้อมอาจทำให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบ

คดีตัวอย่าง: คดีที่ชุมชนฟ้องร้องเรียกร้องค่าเสียหายจากการที่หน่วยงานรัฐอนุมัติโครงการก่อสร้างที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การอนุมัติให้สร้างโรงงานในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนมลพิษโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบทางสุขภาพของประชาชน